

การจัดการศึกษาโดยครอบครัวโดยใช้ทรัพยากรการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์

Homeschooling Using Electronic Learning Resources

พรพล พอนอ่วม / Pornpol Pornoum

คณะวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม / Graduate College of Management, Sripatum University, Thailand

E-mail: thongkmath@gmail.com

วราภรณ์ ไทยามา / Waraporn Thaima

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม, Faculty of Liberal Arts, Sripatum University, Thailand

E-mail: waraporn.th@spu.ac.th

ชาร์ลี มณีศรี / Chari Maneesri

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, Faculty of Education, Burapha University, Thailand

E-mail: charibuu@gmail.com

ประวัติบทความ

ได้รับบทความ 11 พฤษภาคม 2562 แก้ไข 14 มิถุนายน 2562 ตีพิมพ์ 30 กันยายน 2562

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อสร้างและพัฒนาต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของการศึกษาโดยครอบครัว และนำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาโดยครอบครัว โดยใช้ต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ งานวิจัยนี้เป็นเชิงวิจัยและพัฒนา การวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ 1) ระยะพัฒนาต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ของการศึกษาโดยครอบครัว 2) ระยะทดลองใช้ต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ และ 3) ระยะปรับปรุงและนำเสนอต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสอบถาม แบบสรุปการอภิปรายกลุ่มสนทนาแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการทรัพยากรการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบซึ่งเรียงตามน้ำหนักองค์ประกอบจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านบุคคล ด้านทั่วไป ด้านการเงิน และด้านวิชาการ สิ่งที่ต้องปรับปรุงด้านโครงสร้างและเนื้อหาของต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ คือ การจัดเรียงเนื้อหาต้องให้มีความเหมาะสม แบ่งหมวดหมู่และมีการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย และสิ่งสำคัญของการสร้างทรัพยากรการเรียนรู้จะต้องสร้างให้ตรงกับกลุ่มผู้ใช้งานจริงให้ได้มากที่สุด สำหรับงานวิจัยนี้สามารถแบ่งเบภาระของรัฐได้ส่วนหนึ่ง และมีส่วนช่วยเหลือ สนับสนุนการจัดการศึกษาโดยครอบครัวของประเทศไทยได้

คำสำคัญ: ทรัพยากรการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์, การจัดการศึกษาโดยครอบครัว, การบริหารจัดการทรัพยากรการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์

Abstract

The purposes of this research were to construct and develop a prototype of electronic learning resources related to homeschooling management and to present the idea about homeschooling by a prototype of electronic learning resources. This research was a research and development study categorized into three stages: The 1st stage was to develop a prototype of electronic learning resources. The 2nd stage was to experiment a prototype. The 3rd stage was to improve a prototype and present idea about homeschooling by prototype. The tool for collecting the data was set of in-depth interview form, questionnaires and focus group discussion form. The data was analyzed by descriptive statistics, second order confirmatory factor analysis and content analysis. The results of this research showed that the management of the electronic learning source by family consisted of four factors which were ordered by volume of factors: PER, GEN, FIN and ACD. An improvement in content and the prototype of electronic learning resources proposal by arranging the contents into an appropriate order from simple to complex which included use of simple language for easy understanding. The electronic learning resources need to be created for the right and proper user who is best suited for the most efficiency of practice. In consequence, this research can be helpful and supportive to the government and can be useful and support the education by family in Thailand.

Keywords: Electronic Learning Resources, Homeschooling, Electronic Learning Resource Management

บทนำ

ประเทศไทยได้ผ่านการปฏิรูปการศึกษามาแล้ว ถึง 2 ช่วง คือ เมื่อปี พ.ศ.2540 ถึงปี พ.ศ.2550 โดยการปฏิรูปการศึกษาช่วงแรก ได้เห็นในเรื่องของการกระจายอำนาจจากภาครัฐ และการปฏิรูปช่วงที่ 2 ระหว่าง ปี พ.ศ.2552 ถึงปี พ.ศ.2561 ซึ่งเน้นเรื่องความเสมอภาคในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และที่ผ่านมาล่าสุดใน ปีพ.ศ.2557 คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (คสช.) ได้กำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีขึ้น ส่งผลไปสู่แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) ซึ่งมียุทธศาสตร์สำคัญที่เกี่ยวกับการศึกษา คือ การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม จากการปฏิรูปการศึกษาทำให้ประชาชนมีทางเลือกทางการศึกษาที่มากขึ้นกว่าเดิมโดยที่ปัจจุบัน ไม่ได้มีแค่เพียงรัฐหน่วยงานเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้นที่สามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน หนึ่งในทางเลือกที่เพิ่มขึ้นคือ บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ ที่สามารถจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ด้วยเช่นกัน(พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542) ปัจจุบัน มีผู้เรียนที่ได้จดทะเบียนจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว จำนวนถึง 515 คน (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2560) ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากอดีตมาโดยตลอด ในโลกยุคข้อมูลข่าวสารและการศึกษาไร้พรมแดน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ค้นคว้าข้อมูลได้ทุกที่ทุกเวลา ผู้จัดการศึกษาจะต้องคำนึงถึงความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญและมีหน้าที่สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ เลือกและคัดสรรข้อมูล หนึ่งในผลสรุปรายงานการศึกษาของสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ เรื่องปัญหาและอุปสรรค จำแนกตามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา พบว่า ปัญหาและอุปสรรคมี 2 ภาคส่วน คือ (1) ส่วนบริหารจัดการของภาครัฐ คือ การให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีน้อย และขาดความต่อเนื่อง บางแห่งมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลน้อย งบประมาณที่จัดสรรให้ครอบครัวไม่เพียงพอกับการพัฒนาให้เกิดคุณภาพ และ (2) ส่วนบริหารจัดการของครอบครัว โดยมีรายละเอียดดังนี้ บางครอบครัวขาดสื่อ แหล่งเรียนรู้เทคโนโลยี และอุปกรณ์ในการจัดการศึกษา บางครอบครัวขาดความรู้ ขาดทักษะในการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) โดยสอดคล้องกับ สุวรรณิ ยะหะกร (2554) ในประเด็นที่ผู้ปกครองขาดความรู้และประสบการณ์ในการ

จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวง จากที่มาและความสำคัญดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ประเทศไทยยังขาดเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารจัดการของการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวที่จะทำให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จึงทำให้การจัดการศึกษารูปแบบนี้ยังไม่เป็นที่แพร่หลายเท่าที่ควร

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของการศึกษาโดยครอบครัว และนำเสนอแนวทางการจัดการศึกษาโดยครอบครัว โดยใช้ต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้

การทบทวนวรรณกรรม

เป็นการวิจัยในเชิงวิจัยและพัฒนา โดยที่ผู้วิจัยใช้หลักแนวคิดทฤษฎีของการบริหารจัดการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2, 2545) เป็นฐานคิดในการสร้างทรัพยากรการเรียนรู้ ซึ่งองค์ประกอบของการบริหารจัดการของการศึกษาโดยครอบครัวนั้นประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านการเงิน ด้านบุคคล และด้านทั่วไป

องค์ประกอบของการบริหารจัดการของการศึกษาโดยครอบครัว ด้านวิชาการ

Alias และคณะ (2012) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบของการจัดการศึกษาโดยครอบครัวที่อยู่บนพื้นฐานของเทคโนโลยีในประเทศมาเลเซีย พบว่าหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยมีส่วนสำคัญในองค์ประกอบด้านวิชาการนี้ เช่น Social Website Online Material Web Quest M Learning Interactive VDO Game Web-Portal Digital Story เป็นต้น และ Martin-Chang, Gould และ Meuse (2011) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระหว่างเด็กนักเรียนที่ได้รับการจัดการศึกษาโดยครอบครัวกับเด็กนักเรียนที่เรียนในระบบของโรงเรียนรัฐบาล พบว่าการจัดการศึกษาโดยครอบครัวแบบมีโครงสร้างหลักสูตร มีรูปแบบการจัดการที่มีการวางแผนนั้น ได้คะแนนในระดับที่สูงกว่ามาตรฐาน และได้สูงกว่านักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนรัฐบาล แต่สำหรับนักเรียนที่ได้รับการจัดการศึกษาโดยครอบครัวแบบไม่มีโครงสร้างหลักสูตร ไม่มีรูปแบบการจัดการ จะมีผลคะแนนที่ต่ำกว่ามาตรฐาน อีกทั้งการแบ่งตามช่วงชั้นถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการประเมินผู้เรียนเพื่อที่จะได้ทราบว่าผู้เรียนได้มีพัฒนาการอย่างไรตามมาตรฐานที่เป็นขั้นต่ำ โดยที่ Ray (2015) ได้ทำการวิจัยเรื่องแรงจูงใจของผู้ปกครองที่จัดการศึกษาโดยครอบครัวของคนผิวสี และผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียนผิวสี Grade 4-8 พบว่าแบบทดสอบมาตรฐานทางวิชาการ (The Standardized Academic Achievement Test) จาก ITBS (Iowa Test of Basic Skill) คะแนนการอ่าน การใช้ภาษา และคณิตศาสตร์ของเด็กผิวสีที่ได้รับการจัดการศึกษาโดยครอบครัวมีคะแนนสูงกว่าเด็กผิวสีที่เรียนอยู่ในโรงเรียนของรัฐบาลอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะเดียวกัน อุบลวรรณ หงษ์วิทยากร (2561) ได้บทเรียนที่ดีและการเรียนรู้ที่มีหลักการจะช่วยส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยครอบครัวนี้

องค์ประกอบของการบริหารจัดการของการศึกษาโดยครอบครัว ด้านการเงิน

สำหรับองค์ประกอบด้านนี้ สามารถมองได้เป็น 2 มุมคือ มุมที่เป็นเงินอุดหนุนจากรัฐบาลต่อการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ซึ่งจากผลการศึกษาของ พิชัย เวชยานันท์ และคณะ (2559) พบว่าการจัดการด้านการเงินถือว่าเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ที่ภาครัฐควรจะต้องมีการพัฒนา และอีกมุมหนึ่งเป็นมุมของทางด้านครอบครัวที่มีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบนี้ ซึ่งถือว่าเป็นหนึ่งในทางเลือกของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่ง Matthews และ Nester (2012) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการศึกษาโดยครอบครัวของเด็กที่มีพรสวรรค์ โดยจากผลการวิจัยสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเด็น ดังนี้ 1) ผู้ปกครองผู้ดีที่สุดในการเลือกการศึกษาและหลักสูตรให้บุตรหลาน 2) การแยกตัวจากกลุ่ม เนื่องจากเด็กมีปัญหาในการเข้าสังคม 3) ความท้าทายในการจัดการศึกษาเพื่อให้ประสบความสำเร็จ 4) บทบาทของครอบครัวในการจัดการศึกษา จะมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมของครอบครัวนั้น

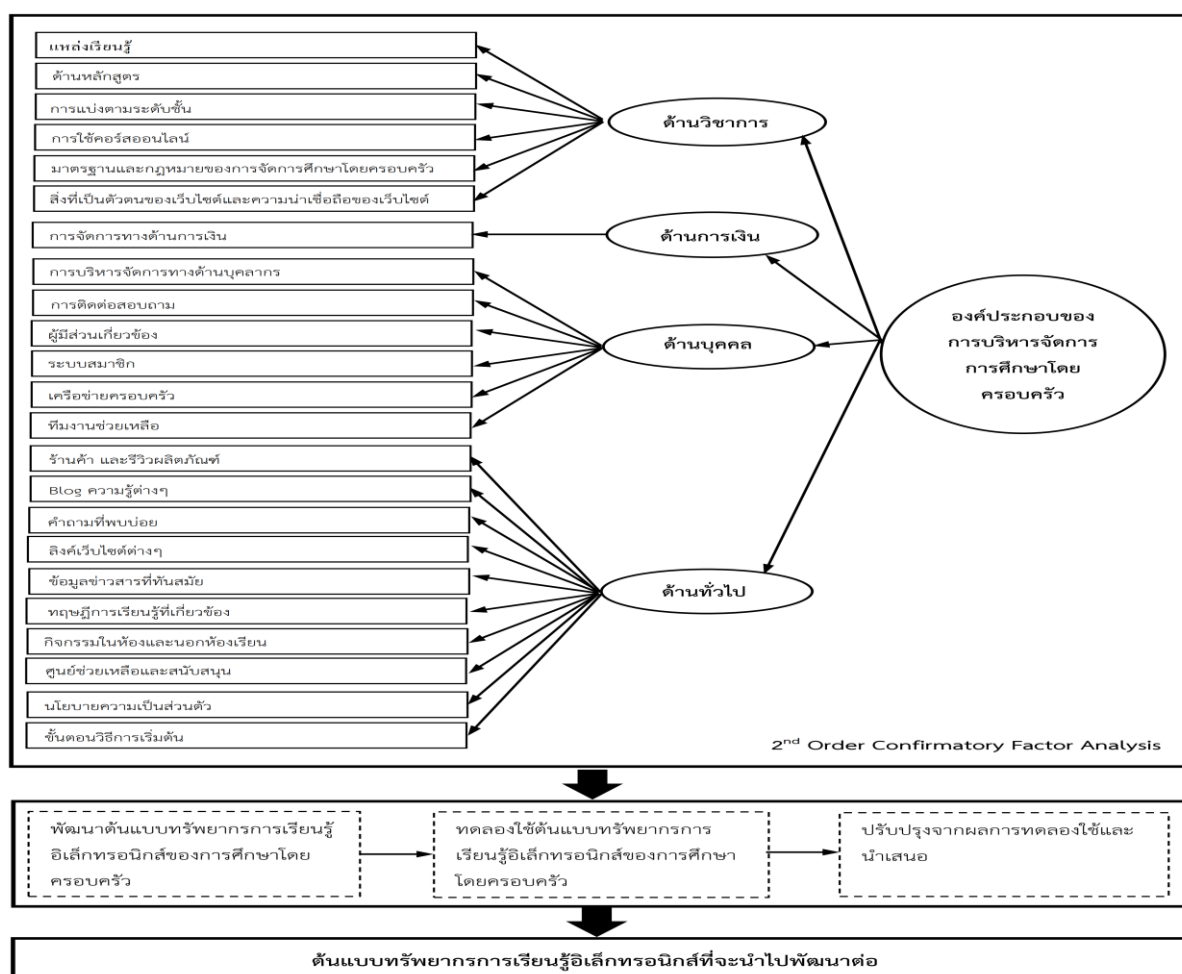
องค์ประกอบของการบริหารจัดการของการศึกษาโดยครอบครัว ด้านบุคคล

พิชัย เวชยานันท์ และคณะ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการที่จะพัฒนายุทธศาสตร์ได้นั้นจะต้องอาศัยกลุ่มของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านบุคคลของการจัดการศึกษาโดยครอบครัว 2 ส่วนดังนี้ ส่วนที่ 1 เจ้าหน้าที่ของภาครัฐประกอบไปด้วยฝ่ายนิติศาสตร์การศึกษา ฝ่ายส่งเสริมการจัดการศึกษา และส่วนที่ 2 คือ ครอบครัวที่ทำการจัดการศึกษาโดยครอบครัว อีกทั้ง ปรียาดา สุขสว่าง (2555) ยังสามารถจำแนกด้านบุคคลได้อีกคือ ศูนย์ผู้เชี่ยวชาญ ชุมชนโฮมสคูล และฐานการช่วยเหลือ ซึ่งทั้งหมดนี้ถือว่าเป็นหนึ่งในองค์ประกอบย่อยของการบริหารจัดการของการศึกษาโดยครอบครัว ด้านบุคคล

องค์ประกอบของการบริหารจัดการของการศึกษาโดยครอบครัว ด้านทั่วไป

Morton (2010) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาโดยครอบครัวเป็นการสร้างทางเลือกให้ผู้เรียน พบว่าสิ่งที่ปรัชญาและความเชื่อของผู้ปกครองนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่เป็ปัจจัยสำคัญในการผลักดันการศึกษารูปแบบนี้ให้แก่บุตรหลาน ดังนั้นสิ่งที่เป็แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยครอบครัวนั้นถือว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญสำหรับด้านทั่วไป อีกทั้ง ปรียาดา สุขสว่าง (2555) องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ การเรียนรู้ที่ผ่านการปฏิบัติโดยประยุกต์กิจกรรมกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน ซึ่งถือว่ามีส่วนช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาพหุปัญญา

กรอบแนวทางการวิจัย

วิธีการวิจัย

กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยแบ่ง เป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 พัฒนาดัชนีแบบทรัพยากรการเรียนรู้ของการศึกษาโดยครอบครัว

ประชากรและตัวอย่าง ประชากรและตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว จำนวน 9 ท่าน และอีกกลุ่มคือครอบครัวที่มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวทั้งหมดของประเทศไทยทั้งหมด จำนวน 515 คน ซึ่งได้กลุ่มครอบครัวที่มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว จำนวน 225 คน ตามสูตรของ Yamane' (1973) ด้วยความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองโดยแบ่งเป็น 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงแรกเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว จากนั้นช่วงที่สองเป็นการนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาสร้างเป็นแบบสอบถามสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณต่อไปโดยที่แบบสอบถามนั้น มีจำนวน 67 ข้อคำถาม ซึ่งแบบวัดความคาดหวังมีค่าแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.98

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยที่สถิติที่ใช้ประกอบคือ สถิติเชิงพรรณนาที่ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่ง อีกทั้งยังใช้สถิติขั้นสูงสำหรับการวิเคราะห์ในระยนี้ด้วยคือ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง

ระยะที่ 2 ทดลองใช้ต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ของการศึกษาโดยครอบครัว

ประชากรและตัวอย่าง ประชากรและตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรการสอน เทคโนโลยีการศึกษา และบริหารการศึกษาจำนวน 3 ท่าน และอีกกลุ่มคือครอบครัวปฐมภูมิที่มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว จำนวน 30 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองโดยแบ่งเป็น 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงแรกเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยแบบสอบถามกับผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรการสอน เทคโนโลยีการศึกษา และบริหารการศึกษา โดยเป็นการสอบถามในประเด็นที่เกี่ยวกับต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ของการศึกษาโดยครอบครัวที่ถูกสร้างขึ้นนี้ โดยมีการประเมินคุณภาพจากปัจจัยนำเข้าทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง จากนั้นผู้วิจัยได้นำต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ ให้กลุ่มตัวอย่างทำการประเมินความพึงพอใจโดยการทดลองใช้ ซึ่งแบบสอบถามจะอยู่ในรูปแบบออนไลน์และมีประเด็นของข้อคำถาม 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ ข้อคำถามจำนวน 17 ข้อ และด้านการนำเสนอของต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ ข้อคำถามจำนวน 13 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ระยะที่ 3 ปรับปรุงและนำเสนอต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ของการศึกษาโดยครอบครัว

ประชากรและตัวอย่าง ในระยะที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว จำนวน 9 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรและการสอน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญทางด้านบริหารการศึกษา ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานครเขต 1 ครอบครัวที่มีการจัดการศึกษาโดยครอบครัว และ ศึกษาในเทศ์

การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการนำเสนอต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้เพื่อหาจันทามติด้วยวิธีการอภิปรายกลุ่มสนทนาแบบเจาะจง ซึ่งผู้วิจัยเองทำหน้าที่เป็นพิธีกรดำเนินรายการ จากนั้นผู้วิจัยสรุปประเด็นที่ได้จากการสนทนากลุ่ม แล้วนำไปแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์ เพื่อให้สามารถเป็นต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ที่จะนำไปพัฒนาต่อไปได้

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งออกได้ เป็น 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 พัฒนาดัชนีแบบทรัพยากรการเรียนรู้ของการศึกษาโดยครอบครัว

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว ทั้ง 9 ท่าน สรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้ 1) ปัจจุบันคนไทยรู้จักคำว่า Homeschool มากขึ้น กฎหมายเปิดกว้างให้คนได้มีโอกาสเลือกจัดการศึกษาให้แก่บุตรหลานของตัวเองได้อย่างเสรี ซึ่งการจัดการศึกษาโดยครอบครัวนั้นถือเป็นหนึ่งในทางเลือกที่ดีทางหนึ่ง การที่จะจัดการศึกษารูปแบบนี้ได้ผู้จัดการศึกษา ต้องมีความอดทน พยายาม และชวนช่วยเป็นอย่างมาก เนื่องจากการจัดการศึกษาโดยครอบครัวนั้นจะมีหน่วยงานที่คอยกำกับดูแล ซึ่งในปัจจุบันจะมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบสำหรับการจัดตั้ง 2) การจัดการศึกษาโดยครอบครัวจะมีคุณภาพ เมื่อพ่อแม่ผู้ปกครองมีความเข้าใจบุตรหลานของตัวเองว่าต้องการอะไร อยากจะเป็นแบบไหน แล้วพ่อแม่ผู้ปกครองทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก โดยที่ผู้ปกครองนั้น พ่อและแม่ จะต้องใช้เวลาในการดูแลบุตรหลานของตัวเองแบบเต็มเวลาด้วยตัวเอง 3) ความเข้าใจของทั้งผู้ปกครองและเจ้าหน้าที่รัฐนั้นยังมีน้อยเกินไป เนื่องจาก การศึกษารูปแบบนี้เป็นการเรียนการสอนเฉพาะรายบุคคล เน้นถึงความแตกต่างของผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นการที่พ่อแม่ผู้ปกครองจะสอนบุตรหลานของตัวเองได้นั้นจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับการสอน เช่น หลักสูตร แผนการสอน การประเมินผล แต่พ่อแม่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังมีความเข้าใจในส่วนนี้ที่คลาดเคลื่อนอยู่ รวมทั้งเจ้าหน้าที่รัฐด้วยที่ยังขาดความเข้าใจในปรัชญาของการศึกษารูปแบบนี้ จึงส่งผลให้การศึกษารูปแบบนี้ยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร 4) เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตในปัจจุบันมีความสำคัญมากกับการจัดการศึกษารูปแบบนี้ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของโลกที่รวดเร็ว การเรียนรู้ไม่ได้อยู่ที่ห้องเรียนอีกแล้ว เราสามารถเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกได้ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่ไกลตัว เช่น วิธีการผ่าตัด การลงทุนในตลาดหุ้นจำลอง เป็นต้น 5) ทรัพยากรการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษารูปแบบนี้สำหรับประเทศไทยถือว่ายังมีน้อยมาก การสนับสนุนช่วยเหลือจากทางภาครัฐยังไม่ได้มีความชัดเจน ปัจจุบันนี้มีแต่การรวมกลุ่มเครือข่ายผู้ปกครองเท่านั้นที่มีการช่วยเหลือและสนับสนุน ไม่ว่าจะเป็นทำให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องหลักสูตร การเขียนแผนการจัดการศึกษา แนวทางการประเมินคุณภาพผู้เรียนและการเทียบโอนประสบการณ์ เป็นต้น

ผลการวิจัยของความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 250 คน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สามารถสรุปได้เป็นประเด็นที่สำคัญดังนี้ เป็นการใช้อยู่ในชีวิตประจำวันหรือสถิติเชิงพรรณนา ที่ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่ง ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับค่าเฉลี่ยเลขคณิต แล้วทำการสร้างเกณฑ์ของระดับความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง โดยมีการแปลความหมาย ดังนี้ (อ้างถึงในสมิตร์ สุวรรณ, 2553) 4.50-5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด 3.50-4.49 หมายถึง เห็นด้วยมาก 2.50-3.49 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง 1.50-2.49 หมายถึง เห็นด้วยน้อย 1.00-1.49 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด ภาพรวมโครงสร้างแบบสอบถามนี้ แยกเป็นประเด็นได้ 4 ประเด็นหลัก ตามที่ผู้วิจัยได้นำหลักการทฤษฎีบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามาบูรณาการ คือ ด้านวิชาการ ด้านการเงิน ด้านการบุคลากร และด้านทั่วไป โดยมีข้อคำถาม 17, 8, 20 และ 22 ข้อย่อยตามลำดับ ซึ่งรวมข้อคำถามย่อยทั้งหมดเท่ากับ 67 ข้อคำถาม มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.99-4.71 ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า สิ่งที่เป็นข้อคำถามทั้งหมดควรจะนำไปบรรจุในโครงสร้างทรัพยากรการเรียนรู้ทั้งหมด

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนัก (Factor Loading) ของตัวแปรแฝงทั้ง 4 ตัว จากค่าสัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐานของน้ำหนัก ปรากฏว่า องค์ประกอบด้านบุคคล(PER) มีความสำคัญมากที่สุด รองลงมาได้แก่ องค์ประกอบด้านทั่วไป(GEN) และองค์ประกอบด้านการเงิน(FIN) ลำดับสุดท้ายคือ องค์ประกอบด้านวิชาการ(ACD) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐานของน้ำหนัก เท่ากับ 0.99 0.93 0.80 และ 0.77 ตามลำดับ โดยสามารถเรียงลำดับความสำคัญของตัวแปรสังเกตได้ในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบด้านบุคคล(PER) วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัวแปร ได้แก่ เครือข่ายครอบครัวทางด้านบุคลากร(NT) การบริหารจัดการทางด้านบุคลากร(PE) การติดต่อสอบถามทางด้านบุคลากร(IN) ระบบสมาชิกทางด้านบุคลากร(ME) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านบุคลากร

(ST) และทีมงานช่วยเหลือทางด้านบุคลากร(SU) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐานของน้ำหนัก NT = 0.61, PE = 0.52, IN = 0.52, ME = 0.52, ST = 0.43 และ SU = 0.41 ตามลำดับ องค์ประกอบด้านทั่วไป(GEN) วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 9 ตัวแปร ได้แก่ ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยทางด้านทั่วไป(NW) ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องทางด้านทั่วไป(TH) นโยบายความเป็นส่วนตัวทางด้านทั่วไป(PI) ลิงค์เว็บไซต์ต่างๆทางด้านทั่วไป(LI) คำถามที่พบบ่อยทางด้านทั่วไป(QU) กิจกรรมในห้องและนอกห้องเรียนทางด้านทั่วไป(AC) ศูนย์ช่วยเหลือและสนับสนุน(HE) ขั้นตอนวิธีการเริ่มต้นทางด้านทั่วไป(SA) และ Blog ความรู้ต่างๆที่เกี่ยวข้องทางด้านทั่วไป(BL) และ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐานของน้ำหนัก NW = 0.56, TH = 0.53, PI = 0.49, LI = 0.47, QU = 0.45, AC = 0.42, HE = 0.42, SA = 0.42 และ BL = 0.37 ตามลำดับ องค์ประกอบด้านการเงิน(FIN) วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร ได้แก่ การจัดการทางการเงิน(FI) ร้านค้า และรีวิวลผลิตภัณฑ์ทางการเงิน(SH) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐานของน้ำหนัก FI = 0.76 และ SH = 0.67 ตามลำดับ และองค์ประกอบด้านวิชาการ(ACD) วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัวแปร ได้แก่ มาตรฐานและกฎหมายของการจัดการศึกษาโดยครอบครัวทางด้านวิชาการ(LA) การใช้คอร์สออนไลน์ทางด้านวิชาการ(ON) ด้านหลักสูตรทางด้านวิชาการ(CU) การแบ่งตามระดับชั้นทางด้านวิชาการ(GR) สิ่งที่เป็นตัวตนของเว็บไซต์และความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์(CR) และแหล่งเรียนรู้ทางด้านวิชาการ(SO) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐานของน้ำหนัก LA = 0.58, ON = 0.56, CU = 0.49, GR = 0.48, CR = 0.46 และ SO = 0.42 ตามลำดับ

ระยะที่ 2 ทดลองใช้ต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ของการศึกษาโดยครอบครัว

ผลจากการประเมินคุณภาพต้นแบบทรัพยากรฯ จากปัจจัยนำเข้าทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้ 1) ประโยชน์(Utility) ในด้านของการมีตัวอย่างหลักสูตรการเรียนการสอนรวมไปถึงการประเมินผล ที่เป็นประโยชน์อย่างมากแก่ผู้ที่จัดการศึกษารูปแบบนี้ให้เข้าถึงแหล่งข้อมูลอย่างง่ายและสามารถค้นคว้าหาความรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา 2) ความเป็นไปได้(Feasibility) ซึ่งในต่างประเทศทรัพยากรการเรียนรู้แบบนี้ได้พิสูจน์ให้เห็นเป็นที่ประจักษ์แล้วว่า สามารถมีส่วนช่วยให้ผู้ที่จัดการศึกษารูปแบบนี้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และทรัพยากรการเรียนรู้สามารถเป็นตัวกลางเชื่อมโยงกลุ่มบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยครอบครัวเข้าไว้ด้วยกันได้ 3) ความเหมาะสม(Propriety) ซึ่งต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ที่ได้ถูกสร้างขึ้นนี้ครอบครัวที่มีการจัดการศึกษารูปแบบนี้สามารถเลือกในสิ่งมีความเหมาะสมกับผู้เรียนตามปรัชญาความเชื่อ ซึ่งการศึกษารูปแบบนี้ถือว่าเป็นสิทธิเสรีภาพของพลเมืองในการเลือกการศึกษาให้กับบุตรหลานของตนเอง 4) ความถูกต้อง(Accuracy) เนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบของเว็บไซต์ที่ได้ผ่านการยอมรับและมีความน่าเชื่อถือ จากนั้นผู้วิจัยได้นำหลักทฤษฎีบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามาประยุกต์ แล้วจัดหมวดหมู่ขององค์ประกอบ อีกทั้งยังมีการยืนยันด้วยสถิติขั้นสูงอีกทางหนึ่งจึงทำให้ความถูกต้องในทางทฤษฎีนั้นมีความน่าเชื่อถือในระดับมาก เป็นมติเอกฉันท์ของทั้ง 4 ประเด็นในการประเมิน ผู้วิจัยจึงสามารถนำต้นแบบทรัพยากรฯ นี้ไปพัฒนาต่อและนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนต่อไป จากแบบสอบถามความคิดเห็นดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 30 คนในรูปแบบสอบถามความคิดเห็น ที่ใช้การวิเคราะห์สถิติบรรยายสรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการทดลองใช้ต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ในด้านโครงสร้างและเนื้อหา ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ ประกอบไปด้วยข้อคำถามจำนวน 17 ข้อ และใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต เป็นเกณฑ์ในการแปลความหมาย ซึ่งค่าเฉลี่ยของข้อคำถามโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อคำถามที่เหลือนั้น อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ โครงสร้างเว็บไซต์มีการจัดเรียงเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม โครงสร้างเว็บไซต์มีการแบ่งหมวดหมู่ที่เข้าใจได้ง่าย โครงสร้างเว็บไซต์มีการยกตัวอย่างและอธิบายชัดเจนถูกต้อง โครงสร้างเว็บไซต์มีเนื้อหาที่จัดให้ไม่ยากเกินไป ภาษาที่ใช้สื่อความหมายและเข้าใจได้ง่าย และภาษาที่ใช้ถูกต้องชัดเจนทั้งคำศัพท์และไวยากรณ์ โดยที่ผู้วิจัยจะต้องนำข้อคำถามในส่วนนี้ ไปปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ต่อไป

ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อด้านรูปแบบ การนำเสนอต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ ด้านรูปแบบการนำเสนอต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ ประกอบไปด้วยข้อคำถามจำนวน 13 ข้อ และใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิตเป็นเกณฑ์ในการแปลความหมาย ซึ่งค่าเฉลี่ยของข้อคำถามโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อคำถามที่เหลือนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ จัดวางองค์ประกอบได้อย่างเหมาะสม มีการใช้งานที่เข้าถึงได้ง่ายไม่สับสนและใช้สืได้สื่อความหมายโดยที่ผู้วิจัยจะต้องนำข้อคำถามในส่วนนี้ไปปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ต่อไป

ระยะที่ 3 ปรับปรุงและนำเสนอต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ของการศึกษาโดยครอบครัว

ฉันทามติของกลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับการอภิปรายกลุ่มสนทนาแบบเจาะจง จำนวน 9 ท่าน โดยสรุปเป็นประเด็น 2 ประเด็น คือ 1) แนวทางการพัฒนาทางด้านโครงสร้างและเนื้อหาที่ต้องปรับปรุง สรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้ 1.1 ด้านโครงสร้าง เนื่องจากรูปแบบของการจัดการโดยครอบครัว มีหลายรูปแบบ เช่น แบบครอบครัวเดี่ยว แบบกลุ่มครอบครัว แบบข้อตกลงร่วมกับทางโรงเรียน และมีการจดทะเบียนในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ อีกทั้ง ยังมีกลุ่มที่มุ่งเน้นไปศึกษาต่อต่างประเทศ ซึ่งเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ส่งผลให้โครงสร้างทรัพยากรการเรียนรู้ของแต่ละรูปแบบแตกต่างกัน ดังนั้น ควรแบ่งรูปแบบให้ชัดเจน เพื่อที่จะได้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งานได้มากที่สุด 1.2 ด้านเนื้อหา ควรบรรจุข้อมูลพื้นฐานที่ผู้ต้องการจัดการศึกษาโดยครอบครัวในทุกรูปแบบควรรู้ เช่น ข้อบังคับกฎระเบียบ รวมไปถึงพระราชบัญญัติการศึกษา หลักสูตร และการประเมินผล ทางเลือก กิจกรรม สื่อที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษารูปแบบนี้ ซึ่งถ้าสามารถพัฒนาได้เป็นการสื่อสารสองทาง ระหว่างผู้ใช้และผู้ดูแลระบบ จะทำให้ทรัพยากรการเรียนรู้นี้มีคุณค่ามากยิ่งขึ้น 2) แนวทางการนำต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ในอนาคต สรุปเป็นประเด็นของฉันทามติ ได้ดังนี้ 2.1 กำหนดเป้าหมาย ต้องทราบความต้องการของผู้ใช้ว่ามีความต้องการอย่างไรบ้าง และพัฒนาทรัพยากรการเรียนรู้ให้ตรงกับสิ่งที่ผู้ใช้ต้องการ 2.2 ทีมงานและเทคโนโลยีที่ใช้ในการดูแลระบบ ทรัพยากรการเรียนรู้ที่สมบูรณ์นั้น จะต้องประกอบไปด้วยทีมงานหลายภาคส่วน เช่น ทีมงานทางด้านเนื้อหา ทีมงานดูแลระบบ ทีมงานการตลาด ทีมงานด้านการเงิน เป็นต้น 2.3 การต่อยอดในอนาคต ต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ที่ได้ถูกสร้างมานี้สามารถเป็นจุดเริ่มต้นของงานที่ยิ่งใหญ่ต่อไปได้อีกมากมายเนื่องจากประเทศไทย เครื่องมือที่มีส่วนช่วยเหลือและสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยครอบครัวยังมีอยู่น้อยมาก ๆ ถ้าผู้คนที่สนใจได้มีความเข้าใจในบริบทของการศึกษารูปแบบนี้ได้อย่างถ่องแท้แล้ว การศึกษารูปแบบนี้จะมีส่วนเข้ามาพัฒนาการศึกษากระแสหลักในปัจจุบันเนื่องจากบางสิ่งบางอย่างของการศึกษากระแสหลักนั้นไม่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนได้ครบถ้วน

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 อภิปรายผลการพัฒนาต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ของการศึกษาโดยครอบครัว

ก่อนที่ครอบครัวหนึ่ง จะตัดสินใจทำการจัดการศึกษาโดยครอบครัวให้กับบุตรหลานของตนเอง จะต้องทำความเข้าใจก่อนว่าการจัดการศึกษารูปแบบนี้พ่อแม่ผู้ปกครองถือว่าเป็นหัวใจที่สำคัญที่สุด และมีบทบาทกับการจัดการศึกษามากที่สุด(พิชัย เวชยานันท์และคณะ, 2559) ซึ่งมีเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน บางครอบครัวต้องการจัดเพื่อความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ(Ray, 2015) หรือบางครอบครัวจัดการศึกษารูปแบบนี้เพราะนักเรียนมีปัญหาในระบบโรงเรียน(L.Jolly, Matthews และ Nester, 2012) เป็นต้น อีกทั้งพ่อแม่ผู้ปกครองยังต้องมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการติดต่อกับหน่วยงานของราชการ เช่น การจดทะเบียนกับหน่วยงานราชการ การเขียนแผนการศึกษา การวัดและการประเมินผลผู้เรียน เป็นต้น ซึ่งในต่างประเทศมีการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้อย่างแพร่หลาย และเป็นเครื่องมือหนึ่งที่มีส่วนช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ของภาครัฐได้อีกทางหนึ่ง(สุวรรณี ยะหะกร, 2554) โดยการออกแบบทรัพยากรการเรียนรู้ขึ้นนี้ ผู้วิจัยจะต้องทำการศึกษาหาองค์ประกอบที่สำคัญและเกี่ยวข้องทั้งหมดของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีกับการจัดการศึกษาโดยครอบครัว จากเว็บไซต์ต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยครอบครัวและเป็นที่ยอมรับ จำนวน 75 เว็บไซต์ พบว่า มีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องจำนวน 23 องค์ประกอบ ได้แก่ เครือข่ายครอบครัวทางด้านบุคลากร(NT)

การบริหารจัดการทางด้านบุคลากร(PE) การติดต่อสอบถามทางด้านบุคลากร(IN) ระบบสมาชิกทางด้านบุคลากร(ME) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านบุคลากร(ST) ทีมงานช่วยเหลือทางด้านบุคลากร(SU) ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยทางด้านทั่วไป (NW) ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องทางด้านทั่วไป(TH) นโยบายความเป็นส่วนตัวทางด้านทั่วไป(PI) ลิงค์เว็บไซต์ต่างๆ ทางด้านทั่วไป(LI) คำถามที่พบบ่อยทางด้านทั่วไป(QU) กิจกรรมในห้องและนอกห้องเรียนทางด้านทั่วไป(AC) ศูนย์ช่วยเหลือและสนับสนุน(HE) ขั้นตอนวิธีการเริ่มต้นทางด้านทั่วไป(SA) Blog ความรู้ต่างๆที่เกี่ยวข้องทาง ด้านทั่วไป (BL) การจัดการทางการเงิน(FI) ร้านค้า รีวิวผลิตภัณฑ์ทางด้านการเงิน(SH) มาตรฐานและกฎหมายของการจัดการ การศึกษาโดยครอบครัวทางด้านวิชาการ(LA) การใช้คอร์สออนไลน์ทางด้านวิชาการ(ON) ด้านหลักสูตรทางด้าน วิชาการ(CU) การแบ่งตามระดับชั้นทางด้านวิชาการ(GR) สิ่งที่เป็นตัวตนของเว็บไซต์และความน่าเชื่อถือของเว็บไซต์ (CR) และแหล่งเรียนรู้ทางด้านวิชาการ(SO) ซึ่งตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบที่กล่าวมาทั้งหมดนี้สามารถนำมาจัดเป็น หมวดหมู่ตามทฤษฎีบริหารการศึกษาได้ 4 ด้าน คือ ด้านบุคคล (PER) ประกอบด้วย NT = 0.61, PE = 0.52, IN = 0.52, ME = 0.52, ST = 0.43 และ SU = 0.41 ตามลำดับ ด้านทั่วไป(GEN) ประกอบด้วย NW = 0.56, TH = 0.53, PI = 0.49, LI = 0.47, QU = 0.45, AC = 0.42, HE = 0.42, SA = 0.42 และ BL = 0.37 ตามลำดับ ด้านการเงิน(FIN) ประกอบด้วย FI = 0.76 และ SH = 0.67 ตามลำดับ และด้านวิชาการ(ACD) ประกอบด้วย LA = 0.58, ON = 0.56, CU = 0.49, GR = 0.48, CR = 0.46 และ SO = 0.42 ตามลำดับ (Kunzman and Gaither, 2013) โดยเรียงตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์คะแนนมาตรฐานน้ำหนัก มากไปน้อย จากนั้นนำองค์ประกอบทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วข้างต้นไปสร้างเป็น ต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ จากมากไปน้อยตามผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง

ตอนที่ 2 อภิปรายผลการทดลองใช้ต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ของการศึกษาโดยครอบครัว

จากมติเอกฉันท์ที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาต้นแบบทรัพยากร การเรียนรู้ โดยได้ทำการบรรจุเนื้อหา รายละเอียดทั้งหมดลงในทุกองค์ประกอบของต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ พร้อมกับการจัดหมวดหมู่เรียบร้อยแล้ว จากนั้นนำไปทดลองใช้โดยกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ด้วยแบบสอบถามความ คิดเห็น พบว่า ต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ ควรจะมีการปรับปรุงในส่วนของการใช้ภาษาให้มีความเข้าใจได้ง่าย การแบ่งหมวดหมู่(ปริยาดา สุขสงวน, 2555) การจัดเรียงเนื้อหา รวมไปถึงการยกตัวอย่างประกอบ ควรมีการออกแบบ ให้ใช้งานได้ง่ายมากกว่านี้

ตอนที่ 3 อภิปรายผลการปรับปรุงและนำเสนอต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ของการศึกษาโดยครอบครัว

ผู้วิจัยได้นำข้อสรุปมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ตรงกับกลุ่มผู้ใช้งานมากที่สุด แต่เนื่องจากต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ที่ ถูกสร้างขึ้นนั้น ผู้วิจัยสร้างมาจากโปรแกรม PowerPoint จึงทำให้องค์ประกอบและรูปแบบต่างๆในหน้าจอของต้นแบบ ทรัพยากรการเรียนรู้(User Interface) นั้นแตกต่างจากรูปแบบของเว็บไซต์จริง จึงทำให้กลุ่มผู้ทดลองใช้นั้นยังเกิด ความสับสนในการใช้อยู่บ้าง ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่สามารถเกิดขึ้นได้ ดังนั้นจะต้องมีการปรับปรุงรูปแบบให้เป็นไปตาม ความต้องการของผู้ใช้งาน ให้ผู้ใช้งานสามารถใช้งานได้ง่าย รวมไปถึงภาษาที่ใช้ต้องสื่อความหมาย จึงจะทำให้ ทรัพยากรการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมานั้นมีคุณภาพ ส่งเสริมการเรียนการสอนของการศึกษาทางเลือก (อุบลวรรณ หงษ์ วิทยากร, 2561) ซึ่งการกำหนดรูปแบบของทรัพยากรการเรียนรู้จะต้องให้มีความชัดเจนตั้งแต่ต้น จะสามารถ กำหนดแนวทางสำหรับการพัฒนาทรัพยากรการเรียนรู้ต่อไปในอนาคตได้ ซึ่งผู้ที่ทำการพัฒนานั้นจะต้องเข้าใจก่อนว่า กลุ่มผู้ใช้งานหลักต้องการอะไรจากทรัพยากรการเรียนรู้นี้ ซึ่งจะส่งผลถึงการวางโครงสร้าง เนื้อหาทั้งหมด (Martin- Chang, Gould and E.Meuse, 2011) ให้สอดคล้องกับความต้องการ บางครั้งอาจจะตรงกับทฤษฎีทางการเรียนการสอน หรือบางครั้งอาจจะไม่ตรงกับทฤษฎีทางการศึกษาเลยก็ได้ แต่งานวิจัยชิ้นนี้ทางผู้วิจัยเองได้พัฒนาขึ้นมาจาก เว็บไซต์ต่างประเทศที่ได้รับการยอมรับ และใช้หลักการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมาบูรณาการ จากนั้น นำไปสร้าง เป็นโมเดล แล้วนำไปสร้างเป็นต้นแบบทรัพยากรการเรียนรู้ ซึ่งในส่วนของความน่าเชื่อถือนั้น ก็จะมีมากกว่าเว็บไซต์ ที่ถูกสร้างโดยที่ไม่มีทฤษฎีรับรอง แต่ในเรื่องของการประสบความสำเร็จ และการได้รับการยอมรับก็ไม่ได้อยู่ที่ทฤษฎี

เสมอไป เพราะสิ่งที่สำคัญที่สุดนั่นคือ ผู้ใช้งาน ดังนั้น หัวใจสำคัญของงานวิจัยชิ้นนี้คือการหาวิธีการใดที่จะประยุกต์สิ่งที่พัฒนานี้ แล้วส่งผ่านไปถึงผู้ใช้ให้มีการใช้งานได้ง่ายที่สุด และตอบสนองกับความต้องการมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- ปรียาดา สุขสว่าง. 2555. การพัฒนาโมเดลสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้บนเครือข่ายเพื่อส่งเสริมพหุปัญญาสำหรับการศึกษาโดยครอบครัว. วิทยานิพนธ์ ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาบัณฑิต วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545.
- พิชัย เวชยานันท์ และคณะ. 2559. “ยุทธศาสตร์การบริหารการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัวที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.” วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น 12 (1): 135-144.
- สุวรรณี ยะกร. 2553. การพัฒนาระบบการเรียนการสอนโดยครอบครัวสำหรับเด็กในช่วงชั้นที่1 และ 2. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. 2560. การถอดบทเรียนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. 2543. รายงานการวิจัยการจัดการศึกษาโดยครอบครัว(Homeschool) ประสิทธิภาพของนานาชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2560. แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564). กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2550. การจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างครอบครัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและเครือข่าย. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักพัฒนาวัดกรรมการจัดการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. 2555. คู่มือการดำเนินงานการจัดการศึกษาโดยครอบครัว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค.
- อุบลวรรณ หงษ์วิทยากร. 2561. “รูปแบบการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการศึกษาทางเลือก.” วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 46 (2): 260-280.
- Alias, N. et al. 2012. “A Model of Homeschooling Based on Technology in Malaysia.” **The Malaysian Online Journal of Education Technology** 3: 10-16.
- Jolly, J., Matthews, M., and Nester, J. 2012. “Homeschooling the Gifted: A Parent’s Perspective.” **Gifted Child Quarterly** 57 (2): 121-134.
- Morton, R. 2010. “Home education: Constructions of choice.” **International Electronic Journal of Elementary Education** 1: 45-57.
- Ray, B. 2015. “African American Homeschool Parents’ Motivations for Homeschooling and Their Black Children’s Academic Achievement.” **Journal of School Choice** 9: 71-96.